

SPRÁVA O STAVE NÁBOŽENSKÉJ SLOBODY VO SVETE

2021

Súhrn zistení

Pomoc
trpiacej Cirkvi

ACN SLOVENSKO

Správa z roku 2021 je 15. vydaním Správy o stave náboženskej slobody vo svete, ktorú vydáva nadácia ACN – Pomoc trpiacej Cirkvi každé dva roky.

Zodpovední redaktori: Marcela Szymanski a Mark von Riedemann

Autori a prispievatelia: Steven Axisa, Heiner Bielefeldt, Miriam Díez Bosch, Paulina Eyzaguirre, Ivan Cigic, Andrew Bennett, Willy Fautré, Conn McNally, Ellen Fantini, Anna Lichtenberg, Maria Lozano, Oliver Maksan, Oscar Mateos, Piotr Mazurkiewicz, Johannes Mehlitz, John Newton, Irmina Nockiewicz, Marta Petrosillo, F. Borba Ribeiro Neto, José Carlos Rodríguez Soto, Benedict Rogers, Eva Sáenz-Diez, Chiara Verna, Mark von Riedemann a ďalší

Návrh obálky: Joao Sotomayor (Lisabon)

Dizajnéri: Grafos (Brusel), Michał Banach (Varšava)

Slovenské vydanie:

Zodpovedný redaktor: Ján Tkáč

Preklad z anglického jazyka: Matúš Sitár

Jazyková korektúra: Mária Sabolová

Zalomenie: Aurel Valábek

Copyright a citácie: Pri každej fotografii pozri jej zdroj. Ak nie je uvedené inak, všetok materiál je možné voľne citovať s nasledujúcim uvedením zdroja: Správa o stave náboženskej slobody vo svete 2021, nadácia ACN – Pomoc trpiacej Cirkvi, apríl 2021. <https://acninternational.org/religious-freedom-report/>

Kontakt pre médiá: info@acn-slovensko.org

Informácia k údajom a zdrojom

Pri tvorbe Správy o stave náboženskej slobody vo svete 2021 sme sa všemožne usilovali zabezpečiť splnenie čo najprísnejších redakčných štandardov. Pri prezentovaní tejto správy však nadácia ACN uznáva, že nedokázala nezávisle bez výnimky overiť všetky informácie, ktoré sú v nej uvedené. Správa vychádza z viacerých zdrojov a uvádza prípadové štúdie s cieľom objasniť povahu a závažnosť porušovania náboženskej slobody. Treba dávať pozor, aby sa prípadom určeným na ilustráciu nepripisoval nenáležitý význam. Uvádzajú sa tu ako príklady na priblíženie situácie v oblasti náboženskej slobody. V mnohých prípadoch by rovnako poslúžili aj iné príklady. Vyjadrené názory či stanoviská nie sú bezpodmienečne názormi či stanoviskami nadácie ACN – Pomoc trpiacej Cirkvi, ale osôb, ktoré zhromažďovali rozličné dokumenty obsiahnuté v tejto správe.

Ak nie je uvedené inak, všetky údaje o krajinách, náboženskej demografii a HDP per capita (v parite kúpnej sily, aby bolo možné porovnanie medzi krajinami) pochádzajú z najnovších dostupných informácií in: Todd M. Johnson, Brian J. Grim, eds. World Religion Database (Leiden/Boston: Brill, 2020) www.worldreligiondatabase.org. Najnovšie čísla Giniho indexu sú dostupné na stránke www.databank.worldbank.org. Giniho indikátor meria nerovnosť príjmu a rozptylu spotreby. Giniho index 0 predstavuje dokonalú rovnosť, index 100 znamená dokonalú nerovnosť.

ÚVOD

Dr. Thomas Heine-Geldern

„Vo svete, kde sa rozličné formy modernej tyranie snažia potlačiť náboženskú do subkultúry bez práva vysloviť verejne svoj názor, či využívajú náboženstvo ako zámienku pre nenávisť a brutalitu, je nevyhnutne potrebné, aby ľudia rozličných náboženských tradícií spojili svoje hlasy pri volaní po pokoji, tolerancii a rešpektovaní dôstojnosti a práva iných.“

Pápež František

Dňa 28. mája 2019 prijalo Valné zhromaždenie OSN rezolúciu, ktorá ustanovila 22. august za Medzinárodný deň pamiatky obetí náboženského násillia. Tento návrh predložilo Poľsko s podporou Spojených štátov, Kanady, Brazílie, Egypta, Iraku, Jordánska, Nigérie a Pakistanu. Rezolúcia bola jasnou správou a mandátom – a 22. august to každoročne pripomína –, že OSN, jej členské štáty a občianska spoločnosť nemôžu a nebudú tolerovať násilné činy v súvislosti s náboženstvom.

Okrem rezolúcie OSN z 28. mája 2019 a „Celosvetovej výzvy na ochranu náboženskej slobody“ z 23. septembra 2019 – historicky prvého podujatia OSN zameraného na náboženskú slobodu, ktoré organizoval prezident USA – vzniklo množstvo iniciatív na úrovni štátov. Popritom ide o Medzinárodnú alianciu na podporu náboženskej slobody, ktorú iniciovali USA, vytvorenie štátneho sekretariátu pre prenasledovaných kresťanov v Maďarsku a, čo je asi najdôležitejšie, stále viac štátov ustanovuje alebo obnovuje veľvyslancov na podporu náboženskej slobody a viery, okrem iných aj Dánsko, Holandsko, USA, Nórsko, Fínsko, Poľsko, Nemecko, Spojené kráľovstvo.

Ochrana ľudí, ktorí znášajú náboženské násillie, predstavuje aj implicitné uznanie základného ľudského práva na náboženskú slobodu; akceptovanie sociologickej skutočnosti náboženstva v spoločnosti a ocenenie pozitívnej úlohy náboženstva v jednotlivých kultúrach. Ako napísal pápež Benedikt XVI. v reakcii na násillie namierené voči kresťanom v Iraku: „Právo na náboženskú slobodu je zakorenené v samotnej dôstojnosti ľudskej osoby, ktorej transcendentnú prirodzenosť nemožno ignorovať či zahmlievať.“

Žiaľ, napriek vyhláseniam OSN – ktoré síce sú dôležité – a obsadzovaniu veľvyslanectiev na podporu náboženskej slobody možno reakciu medzinárodného spoločenstva na náboženské násillie a celkovo na náboženské prenasledovanie zatiaľ charakterizovať ako oneskorenú a nedostatočnú. Presné počty síce nie je možné zistiť, no náš výskum naznačuje, že dve tretiny svetovej populácie žijú v krajinách, kde sa v nejakej forme vyskytuje porušovanie náboženských slobôd, pričom

najprenasledovanejšou skupinou sú kresťania. Je to prekvapujúce? Nie, ide o postupný, niekoľko storočí trvajúci vývoj počnúc neznášanlivosťou cez diskrimináciu až po prenasledovanie.

Správa o stave náboženskej slobody, vydávaná nadáciou ACN – Pomoc trpiacej Cirkvi, predstavuje hlavný výskumný projekt ACN, ktorý za tie roky prešiel značným vývojom od útlej brožúrky až po približne 800-stranovú publikáciu vytvorenú celosvetovým tímom. Tento vývoj je odrazom skutočnosti, že náboženská diskriminácia a náboženské prenasledovanie sú v súčasnosti na celosvetovom vzostupe. Uprostred násilných konfliktov či už v Sýrii, Jemene, Nigérii, Stredoafrickej republike alebo v Mozambiku – aby sme spomenuli len niektoré krajiny – sa v závetrí ukrývajú tí, ktorí manipulujú s najhlbším presvedčením ľudstva a náboženstvo používajú ako nástroj na získanie moci.

Naša angažovanosť v tejto téme je odrazom nášho poslania. Táto správa nie je len prostriedkom na to, aby sme lepšie plnili svoju službu trpiacej Cirkvi, ale aj na to, aby sme umožnili svojim projektovým partnerom ozvať sa – tým, ktorých tragicky poznačili dôsledky prenasledovania. Dnes je to už 22 rokov, čo naša talianska kancelária začala v roku 1999 vydávať Správu o stave náboženskej slobody vo svete. Žiaľ, tento rok nebude posledný, v ktorom bude potrebná.

Obsah

Predslov otca Emmanuela Yousafa	5
Hlavné zistenia	6
Celková analýza	10
Celkové trendy v oblasti náboženskej slobody	14
Mapa – krajiny kde sa značne porušuje náboženská sloboda	16
Infografika	19

PREDSLOV

otec Emmanuel Yousaf

Riaditeľ Národnej komisie pre spravodlivosť a mier, Pakistan

Ako kňaz v Pakistane som vyše 45 rokov zápasil v mene nášho spoločenstva s prenasledovaním a diskrimináciou.

Keď kresťania, ktorí pracujú na poliach a pri peciach na pálenie tehál, nedostanú dávku pšenice alebo ryže, čo im právom patrí, ozývam sa statkárom a majiteľom pecí a žiadam ich, aby vyplatili spravodlivú mzdu a s touto nespravodlivosťou skoncovali. Keď som zistil, že chlapcom a dievčatám v mojej farnosti sa nedostáva vzdelania, na aké majú právo, zakladal som školy a internáty. Pracoval som vo vidieckych spoločenstvách, v ktorých kresťania nie sú pre svoju vieru rešpektovaní a zakazuje sa im vstup do obchodov, reštaurácií a jedální. Na týchto miestach sa naši veriaci nesmeli dotknúť pohárov či iných riadov, ktoré používa majoritné obyvateľstvo. A podporovali sme dievčatá z menšinového náboženského prostredia, ktoré sú obzvlášť ohrozené. Tieto deti, hoci sú iba maloleté, unášajú, nútia ku konverzii a k sobášu, sú vystavované znásilňovaniu a inému zlému zaobchádzaniu. Nešťastie týchto dievčat je dôkazom toho, že život náboženskej menšiny v Pakistane je čoraz problematickejší.

Napriek tomu, že nastali určité pozitívne zmeny, extrémisti stále zneužívajú novely zákonov o rúhaní z 80. rokov 20. storočia na terorizovanie menšinových náboženských spoločenstiev. Tieto chudobné a marginalizované rodiny žijú v strachu, že budú obvinené zo zločinu rúhania, ktorý sa trestá popravou alebo doživotným väzením. Bol som zaangażovaný do mnohých prípadov, v neposlednom rade tiež do prípadu Asie Bibi, ktorá takmer desaťročie čakala na popravu, až kým napokon zvíťazila spravodlivosť.

Navždy si budem pamätať prípad Salamata Masiha a jeho dvoch strýkov. Salamata obvinili z písania rúhavých poznámok o moslimskom prorokovi Mohamedovi. Obžalovali aj oboch strýkov. Nikomu neprekážalo, že Salamata má len 12 rokov a je negramotný, ani to, že urážlivý nápis je kaligrafický a je v náboženskom jazyku, ktorý obvykle používa moslimský klérus. Napriek tomu boli všetci traja obvinení, no skôr než sa mohlo čokoľvek stať, Salamata a jeho strýkov postrelili traja muži, ktorí na nich hrozivo mávali automatickými puškami. Jeden zo strýkov, Manzúr Masih, zraneniam podľahol,

druhý, Rehmat Masih, aj samotný Salamata boli ťažko zranení, no z Božej milosti prežili. Malo to však byť ešte horšie, keď Salamata a jeho preživšieho strýka odsúdili na smrť. Spolu s rodinným právnikom sme sa donekonečna snažili rozsudok zrušiť. Napokon sa nám to podarilo. Žiaľ, sudcu, ktorý ich oslobodil, chladnokrvne zavraždili extrémisti. V nasledujúcich desaťročiach sme sa usilovali Salamatovi, jeho strýkovi, príbuzným a 40 rodinám z ich dediny, ktoré ušli v tú noc, keď boli prvýkrát vznesené obvinenia, pomôcť znovu sa postaviť na vlastné nohy. Nadácii ACN – Pomoc trpiacej Cirkvi som vďačný, že pomáha rodinám v extrémne náročných situáciách a že nás podporuje pri obhajovaní falošne obvinených.

ACN som vďačný aj za jej prácu v oblasti náboženskej slobody. Táto Správa o stave náboženskej slobody vo svete už nemôže byť aktuálnejšia. Čím viac bude svet vedieť o skutkoch náboženskej nenávisti a ľahostajnosti, tým skôr bude môcť niečo urobiť. V zložitom svete, ktorý dokáže aj ublížiť, je najlepšou ochranou pred mimovoľnými reakciami a neplodným morálnym exhibicionizmom jasné a komplexné spravodajstvo doplnené hlbokou a vyváženou analýzou. Presne toto sa zaväzuje prinášať správa ACN. Sleduje prípady porušovania náboženskej slobody aj dávno po odchode televíznych kamier, keď príbeh pokračuje ďalej. Nadáciu treba pochváliť za dôkladnú obranu náboženskej slobody – základného ľudského práva, ktoré dnes nie je ani trochu menej dôležité než v uplynulých rokoch.

HLAVNÉ ZISTENIA

Náboženská sloboda je porušovaná v takmer tretine krajín sveta (31,6 %), kde žijú až dve tretiny svetovej populácie. Veľmi vážnemu porušovaniu náboženskej slobody čelí 62 zo 196 krajín. Počet obyvateľov týchto krajín sa blíži k 5,2 miliárdam, keďže medzi najväčších previnilcov patria najľudnatejšie štáty sveta (Čína, India, Pakistan, Bangladéš a Nigéria). Klasifikácia nadácie ACN – Pomoc trpiacej Cirkvi je nasledovná:

- a **Červená kategória** označuje prenasledovanie a zahŕňa 26 krajín, kde žije 3,9 miliardy ľudí – vyše polovica (51 %) svetovej populácie. Táto klasifikácia zahŕňa 12 afrických krajín a 2 krajiny, kde pokračuje vyšetrovanie pre možnú genocídu: Čína a Mjanmarsko (Barma).
- b **Oranžová kategória** označuje diskrimináciu a zahŕňa 36 krajín, kde žije 1,24 miliardy ľudí. Mierne zlepšenia sú identifikované v 9 krajinách, kým v 20 krajinách sa situácia zhoršuje.
- c **Klasifikácia „sledovaná“** zahŕňa krajiny, kde bol nedávno spozorovaný výskyt znepokojivých faktorov, ktoré majú potenciál spôsobiť zásadné zrušenie náboženskej slobody. Mapy Regionálnej analýzy identifikujú tieto krajiny symbolom lupa.
- d **Vo všetkých klasifikáciách sa vyskytujú zločiny z nenávisťi** (útoky namierené proti ľuďom iného vierovyznania a ich majetku).
- e Ostatné krajiny nie sú klasifikované, čo však nemusí znamenať, že všetko, čo súvisí so základným právom na náboženskú slobodu, je v najlepšom poriadku.

V sledovanom období značne vzrástla závažnosť nábožensky motivovaného prenasledovania a útaku, ktoré predstavujú hlavnú kategóriu záujmu.

násilia siahajú od Mali cez Mozambik v subsaharskej Afrike a Komory v Indickom oceáne až po Filipíny v Juhočínskom mori.

- 1 **Cez rovník sa šíria nadnárodné džihádisticke siete a snažia sa stať transkontinentálnymi „kalifátmi“.** Takzvaný Islamský štát a Al Káida sa s ideologickou a materiálnou podporou z Blízkeho východu pridružujú k miestnym ozbrojeným milíciám a ďalej ich radikalizujú s cieľom zakladať „provincie kalifátu“ pozdĺž rovníka. Polmesiac džihádistickeho

- 2 **„Kyberkalifát“ sa šíri po celom svete a v súčasnosti predstavuje zabehnutý nástroj na online nábor a radikalizáciu na Západe.** Islamistickí teroristi používajú sofistikované digitálne technológie na nábor, radikalizáciu a útok. Protiteroristické jednotky síce nedokážu neutralizovať komunikáciu teroristov na internete, no napriek

tomu prekazili útoky v niekoľkých západných krajinách.

3 Obviňovanie náboženských menšín z pandémie. Predchádzajúce spoločenské predsudky voči náboženským menšinám v krajinách ako Čína, Niger, Turecko, Egypt a Pakistan viedli k zvýšenej diskriminácii počas pandémie COVID-19 napríklad formou odopretia prístupu k potravinovej a zdravotnej pomoci.

4 Autoritárske režimy a fundamentalistické skupiny vystupňovali náboženské prenasledovanie. Prudký nárast nacionalistických hnutí v rámci majoritného náboženstva – ktorými manipulujú vlády a spriaznení náboženskí lídri – viedol v ázijských krajinách s hinduistickou a budhistickou väčšinou k vzostupu pocitov etnicko-náboženskej nadradenosti. Tieto hnutia ďalej utláčajú náboženské menšiny a de facto ich degradujú na občanov druhej kategórie.

5 Sexuálne násilie sa používa ako zbraň proti náboženským menšinám. V stále väčšom počte krajín boli zaznamenané zločiny voči dievčatám a ženám, ktoré boli unesené, znásilnené a prinútené zmeniť vierovyznanie v rámci násilných konverzií. Vzrastajúci počet týchto násilností, ktoré sú často páchané bez trestu, živí obavy z toho, že ide o súčasť stratégie fundamentalistov urýchliť vymiznutie určitých náboženských skupín v dlhodobom horizonte.

6 Represívne sledovacie technológie sú čoraz častejšie zamerané na náboženské skupiny. To, že náboženskí predstavitelia aj veriaci budú dodržiavať nariadenia Komunistickej strany Číny, zabezpečí 626 miliónov sledovacích kamier vylepšených umelou inteligenci-

ou a skenery smartfónov na kľúčových peších kontrolných bodoch, ktoré zhromažďujú údaje prepojené pomocou analytických platforiem a sú spárované s integrovaným systémom sociálneho kreditu.

7 V Číne a Mjanmarsku čelí 30,4 milióna moslimov (vrátane Ujgurov a Rohingov) závažnému prenasledovaniu. Medzinárodné spoločenstvo ešte len začalo uplatňovať medzinárodné právo na jeho zastavenie.

8 Západ zahodil nástroje, ktoré znižujú radikalizáciu. Vlády uznávajú, že vyučovanie svetových náboženstiev na školách znižuje radikalizáciu a zvyšuje medzináboženské porozumenie medzi mládežou, ale napriek tomu stále viac krajín zrušilo vyučovanie náboženskej výchovy.

9 Zdvorilé prenasledovanie. Tento termín odráža vznik nových „práv“ alebo kultúrnych noriem, ktoré, ako hovorí pápež František, odkazujú náboženstvá „do tichého ústrania svedomia jednotlivca alebo ich vypovedajú do uzavretých hraníc kostolov, synagóg či mešít“. Tieto nové kultúrne normy zakotvené v legislatíve majú za následok to, že sa právo na slobodu svedomia a náboženstva u jednotlivca dostáva do hlbokého konfliktu s právnymi záväzkami dodržiavať tieto zákony.

10 Medzináboženský dialóg – nový podnet z Vatikánu. Pápež František podpísal spolu s veľkým imámom Ahmadom Al-Tajjibom, vodcom sunnitského moslimského sveta, dokument o „ľudskom bratstve pre svetový mier a vzájomné spolunažívanie“. Po prvýkrát v dejinách slávil pápež omšu na Arabskom polostrove. Na konci sledovaného obdobia navštívil pápež Irak – krajinu so šítskou väčšinou – s cieľom prehĺbiť medzináboženský dialóg.

„Cenná devíza“: právo na slobodu náboženstva alebo viery

Dr. Heiner Bielefeldt

Sloboda náboženstva alebo viery je „cenná devíza“. Toto označenie daného základného práva, ktoré sa prvýkrát objavilo v historickom prípade Kokkinakis (1993), sa stalo štandardným výrazom v rozsudkoch Európskeho súdu pre ľudské práva. Súd poukazuje na to, že náboženská sloboda má nielenže zjavný význam pre stúpecov rozličných náboženstiev, ale je nepostrádateľná aj pre vytváranie ohľaduplného spolužitia v rámci modernej demokracie. Nie je to luxus ani privilégiu. Ako hovorí súd, sloboda náboženstva alebo viery je „jedným zo základov demokratickej spoločnosti“.

Napriek tomu, že Európsky súd pre ľudské práva slobodu náboženstva alebo viery jasne oceňuje, opäť sa raz stáva spornou témou, najmä v Európe. V posledných rokoch sa objavili nové otázky. Niektoré z nich sa týkajú praktických problémov, ako najlepšie uplatniť toto ľudské právo, iné otázky prezrádzajú určitý skepticizmus, pokiaľ ide o to, či je v modernej sekulárnej spoločnosti sloboda náboženstva alebo viery ešte stále relevantná. Privileguje sloboda náboženstva alebo viery určité náboženské svetonázory? Aký má rozsah a kde má hranice? Naozaj potrebujeme ľudské právo, ktoré sa špecificky týka problémov náboženstva a viery? Nestačilo by každému zaručiť slobodu vyjadrovať rozličné názory, postoje a presvedčenia vrátane náboženských? V akom vzťahu je toto právo s inými ľudskými právami? Akú úlohu má sloboda náboženstva alebo viery v rámci širšej antidiskriminačnej agendy? Toto sú ďalekosiahle otázky.

Sloboda náboženstva alebo viery sa teší vznešenému statusu nescudziteľného ľudského práva. Je zakotvená v medzinárodných a regionálnych ľudskoprávnych nástrojoch. Zároveň komplexne obsahuje všetky princípy, ktoré spoločne definujú iné ľudské práva: univerzalizmus, slobodu a rovnosť. Hlavným cieľom ľudských práv je inštitucionalizovať rešpekt voči ľudskej dôstojnosti každého človeka. Naproti rozšírenému nepochopeniu tohto práva je potrebné zdôrazniť, že sloboda náboženstva alebo viery nechráni náboženstvo alebo vieru ako také a nie je ani priamym premietnutím náboženských názorov či hodnôt do rámca ľudských práv. Naopak, sloboda náboženstva alebo viery už zo svojej podstaty ľudského práva chráni ľudské bytosti v rozsiahlej oblasti presvedčení a praktík súvisiacich s náboženstvom alebo s vierou pred akýmkoľvek formami donucovania,

zastaršovania a diskriminácie. Držiteľmi práv sú teda ľudské bytosti – ako jednotlivci aj v spoločenstve s inými. Táto neustála pozornosť voči ľudským bytostiam – ich dôstojnosti, slobode a rovnosti – predstavuje spoločný menovateľ, ktorý spája slobodu náboženstva alebo viery so všetkými ostatnými ľudskými právami.

Zároveň v rámci širšej siete ľudských práv zohráva sloboda náboženstva alebo viery jedinečnú úlohu. Uznáva zásadný rozmer toho, čo znamená byť človekom, a síce skutočnosť, že my ľudské bytosti si osvojujeme a prechováame v sebe hlboké presvedčenia, ktoré utvárajú našu identitu a dokážu preniknúť všetky aspekty nášho súkromného i verejného života. Ako hovorí Deklarácia OSN o odstránení všetkých foriem intolerancie z roku 1981: „... náboženstvo alebo viera je pre každého, kto vyznáva jedno či druhé, jedným zo základných prvkov koncepcie jeho života.“ Napriek prienikom so slobodou presvedčenia a prejavu má tak sloboda náboženstva alebo viery svoje vlastné osobitné uplatnenie. Preto je nepostrádateľným ľudským právom a vyžaduje si zásadnú obranu pred súčasnými sklonmi marginalizovať ju a trivializovať. Okrem toho sloboda náboženstva alebo viery pokrýva široké množstvo praktických prejavov existenciálnych presvedčení u ľudí, ako je napríklad sloboda vykonávať bohoslužbu spoločne s inými, viditeľne prejavovať svoju náboženskú identitu, zachovávať náboženské pravidlá, vychovávať deti v súlade s vlastnými presvedčeniami, budovať infraštruktúru od škôlok až po cintoríny a mnohé ďalšie činnosti. Bez docenenia špecifickej úlohy slobody náboženstva alebo viery by už ľudské práva nevystihovali ľudskú situáciu, ba dokonca by prestali byť úplne ľudskými.

Skutočnosť, že rozličné ľudské práva majú ten istý všeobecný účel, a to ochraňovať dôstojnosť všetkých ľudských bytostí, nevylučuje príležitostné konflikty vyplývajúce z uplatňovania rozličných práv. Riešenie napätí, ktoré vznikajú medzi rozličnými ľudskými právami, je v skutočnosti normálnou súčasťou ľudskoprávnej praxe. Bolo by preto závažným nepochopením vnímať náboženskú slobodu ako prekážku širšej ľudskoprávnej agendy, napríklad v oblasti nediskriminácie. Sloboda náboženstva alebo viery je nielenže nepostrádateľná pre primerané chápanie ľudských práv vo všeobecnosti, ale prispieva aj k dostatočne komplexnému chápaniu nediskriminačnej agendy. Ak aj občas pridáva prvok „komplikácie“, je to najmä preto, že ľudské by-

tosti v skutočnosti sú „komplikované“. Ako ľudia máme rozmanité potreby, želania, zraniteľnosti, identity a tvorivé možnosti. Možnosť rozvíjať existenciálne presvedčenia, ktoré prestupujú naše najvnútornejšie bytie a utvárajú naše vnímanie a priority, je súčasťou toho, čo nás robí ľuďmi. Tak, ako ľudské práva by boli nemysliteľné bez náboženskej slobody, aj nediskriminačné agendy by boli neúplné bez zohľadnenia významu náboženských názorov a náboženskej praxe.

Navyše sloboda náboženstva alebo viery zohráva významnú úlohu v rámci prebiehajúcich diskusií o sekulárnej povahe moderného štátu. Sekulárnosť sa stala smerodajnou črtou moderných demokracií. Do veľkej miery charakterizuje aj modernú spoločnosť. Pri bližšom pohľade sa však ukazuje, že termín sekulárnosť obsahuje veľmi odlišné významy. Sekulárna povaha štátu môže predstavovať neustálu úlohu udržiavať verejný priestor otvorený pre náboženskú i nenáboženskú diverzitu v spoločnosti. Sekulárnosť však môže byť aj zástierkou pre postnáboženské a protináboženské svetonázory, ktoré môžu prenikať verejné inštitúcie a verejný život. Hranica medzi týmito otvorenými a reštriktívnymi formami sekulárnosti je možno tenká a nikto nevie, kadiaľ presne vedie, no jestvuje. Sloboda

náboženstva alebo viery poskytuje pevný základ pre prechovávanie otvoreného a inkluzívneho chápania sekulárnych demokratických ústav. Okrem toho nám pripomína, že sekulárnosť môže byť zmysluplná jedine vtedy, keď je v službe rešpektu voči slobode ľudí v súkromí i na verejnosti. To je dôležitá úloha.

Realizácia slobody náboženstva alebo viery sa v našich čoraz pluralistickejších moderných spoločnostiach stala ťažkou úlohou. Vzhľadom na nevyčerateľnú rozmanitosť viery, náboženských a morálnych presvedčení či individuálnej a spoločenskej praxe sa sloboda náboženstva alebo viery stala predmetom mnohých ďalekosiahlych otázok, ktoré si vyžadujú dôkladnú verejnú diskusiu. V každom prípade však ľudia aj naďalej hľadajú konečný zmysel života, zachovávajú svoje existenciálne presvedčenia, vykonávajú bohoslužbu spolu s inými a vychovávajú svoje deti v súlade s hodnotami, ktoré majú vo veľkej úcte. Spoločný život v pluralistickej a demokratickej spoločnosti si vyžaduje kultúru rešpektu, ktorej by sa nedarilo bez slobody náboženstva alebo viery. Právo na slobodu náboženstva alebo viery je určite i naďalej „jedným zo základov demokratickej spoločnosti“, ako pripomína Európsky súd pre ľudské práva. Naozaj je to cenná devíza.

CELKOVÁ ANALÝZA

Dr. Marcela Szymanski

Strata základných práv, napríklad náboženskej slobody, môže síce nastať nečakane – pre konflikt či vojnu, no v mnohých prípadoch nejde o udalosť, ktorá nastane cez noc. Často ide o erózny proces, ktorý trvá celé roky. Je to tak, ako keď čoraz silnejšie vetry odvíjajú zo strechy škridly jednu po druhej – alebo niekoľko naraz –, až si pozorovateľ napokon uvedomí, že ho už nič nechráni a je vystavený nepriazni počasia. Toto nepriaznivé počasie má podobu autoritárskych režimov, nadnárodných teroristických sietí či fundamentalistických náboženských lídrov, ktorí podnecujú davy k lynčovaniu.

Dôvody erózie práva na náboženskú slobodu sú zjavné, no môžu nastať aj v dôsledku treníc spôsobených prijímaním nových zákonov a vyhlášok, ktoré identifikujú náboženstvo ako súčasť problému a postupne vytlačujú náboženské identity z verejného priestoru. Štát ako strážca zákona má povinnosť umožniť jednotlivcovi „prejavovať svoje náboženstvo alebo vieru verejne alebo súkromne“ a ponechávať verejnú sféru otvorenú pre všetky náboženstvá aj pre ľudí bez náboženstva. Bez tejto ochrany štátu sa však toto nescudziteľné právo stáva zraniteľným a hrozí, že zmizne.

Mapa, vytvorená na základe zhodnotenia správ z jednotlivých krajín a regionálnych analýz, zdôrazňuje, kde sa ochrana náboženskej slobody takmer úplne vytratila (krajiny označené červenou farbou) a kde je táto ochrana ohrozená (krajiny označené oranžovou farbou). Pribudla aj nová klasifikácia – „sledovaná“, ktorá hovorí o nedávno spozorovanom výskyte znepokojivých faktorov, potenciálne ohrozujúcich právo jednotlivca na slobodu vierovyznania.

Spätňý pohľad, žiaľ, uvedené postrehy potvrdzuje. Náznaky porušovania náboženskej slobody pozorované v našej správe z roku 2018 nabrali na obrátkach a rozsahu, až sa vytvorila súčasná situácia, keď systematické a ohavné útoky prichádzajú od štátnej moci, či už v Číne alebo v Severnej Kórei, ako aj od medzinárodných teroristických skupín, napríklad Boko Haram či takzvaný Islamský štát a iné fundamentalistické skupiny. Tieto problémy ešte zhoršila pandémia COVID-19. Štáty využili neistotu na zvýšenie kontroly nad svojimi občanmi a neštátni aktéri tento zmätok zneužili na hromadenie, rozširovanie a vyvolávanie rozsiahlejších humanitárnych kríz.

Dvojročné sledované obdobie však ukázalo aj značný pokrok, najmä v medzináboženskom dialógu, ako aj čoraz dôležitejšiu úlohu náboženských lídrov pri mediacii a riešení nepriateľstiev a vojnových konfliktov.

Extrémne prenasledovanie (mapa: krajiny označené červenou)

Takmer štyri miliardy ľudí žijú v 26 krajinách klasifikovaných ako tie, ktoré čelia najintenzívnejšiemu porušovaniu náboženskej slobody. Tvoria vyše polovicu (51 %) svetovej populácie.

Takmer polovica týchto krajín leží v Afrike. V subsaharskej Afrike sa obyvateľstvo historicky delí na roľníkov a kočovných pastierov dobytká. Príležitostne zažívalo výbuchy násilia v dôsledku dlho tlejúcich etnických konfliktov a konfliktov súvisiacich so zdrojmi – ktoré negatívne ovplyvnili klimatické zmeny, rast chudoby a útoky ozbrojených zločineckých gangov. Napriek tomu dokázali spoločenstvá a skupiny vyznávajúce rozličnú vieru spolunažívať väčšinou v relatívnom mieri. V poslednom desaťročí však v celom regióne vypuklo násilie s nepredstaviteľnou intenzitou.

Prepuknutie tohto konfliktu uvoľnilo nahromadenú frustráciu celých generácií mladého obyvateľstva, ktoré bolo pozbavené občianskych práv a trpelo v dôsledku chudoby, korupcie, ako aj slabých vzdelávacích a pracovných príležitostí. Tieto frustrácie zasa podnietili vznik ozbrojených skupín vrátane islamistických militantných skupín, miestnych a v poslednom čase aj zahraničných – nadnárodných džihádistických skupín praktizujúcich cielené a systematické prenasledovanie všetkých, moslimov i kresťanov, ktorí neprijímajú extrémnu islamistickú ideológiu. Džihádistické skupiny za posledné dva roky skonsolidovali svoju prítomnosť v subsaharskej Afrike a región sa stal útočiskom vyše dvoch tuctov aktívne pôsobiach – a stále väčšmi spolupracujúcich – skupín v 14 krajinách vrátane skupín blízkych Islamskému štátu a Al Káide. Vývoj týchto blízkych skupín nastal v znepokojivo krátkom čase a podľa známeho vzorca. Útoky miestnych zločineckých gangov, ktoré vyvolali saláfistickí džihádistickí kazatelia, postupujú od sporadických a náhodných k ideologickým a cieleným. V určitých prípadoch vrcholí úsilie gangu tým, že dosiahne hrozivú poctu – „pripojenie“ k takzvanému kalifátu nadnárodnej islamistickej siete ako jeho provincia.

Z regiónov, kde zúria tieto konflikty, utiekli milióny ľudí, buď ako domáce vysídlené obyvateľstvo, alebo ako utečenci do susedných krajín. Nahlásené boli závažné porušenia ľudských práv, pričom obeťami sú často ženy a deti. Milióny ľudí v subsaharskej Afrike čelia chudobe, pretože sú nútení opúšťať polia a tradičné malé podniky. Následne dochádza k vyhladova-

niu, keďže ozbrojené skupiny bránia v prístupe k humanitárnej pomoci; ženy a deti sú zotročované a muži odvádzaní do radov extrémistov. Ako dosvedčujú správy z príslušných krajín, podľa Svetovej zdravotníckej organizácie v štátoch ako Burkina Faso nemali do konca roka 2020 pracovníci humanitárnej pomoci prístup na vyše 60 percent územia.

Vlády nie sú schopné, v niektorých prípadoch zjavne ani ochotné tento problém riešiť. V porovnaní s miestnymi ozbrojenými silami sú oveľa lepšie vybavené džihádistské milície, ktoré financujú svoje aktivity únosmi, plienením a nelegálnym obchodovaním s ľuďmi, s vzácnymi minerálmi a drogami. Len nedávno boli vytvorené nadnárodné bojové jednotky na pomoc miestnym vládam.

Kým náboženská sloboda v Afrike trpí z dôvodu násilia spôsobeného spormi medzi spoločnosťami a džihádistami, v Ázii spôsobujú prenasledovanie náboženských skupín najmä marxistické diktatúry. V Číne a v Severnej Kórei, ktoré sú najväčšími previnilcami v červenej kategórii, náboženská sloboda nejestvuje, podobne ako väčšina ľudských práv.

V Severnej Kórei neuznávajú žiadne základné ľudské práva a režim sa zameriava na akúkoľvek skupinu, ktorá ohrozuje kult osobnosti vlády Kim Čong-una – hoci osobitne tvrdo sa zaoberá s kresťanmi. V tomto smere sa dá režim definovať ako „vyhladzovací“.

Z 1,4 miliardy obyvateľov Číny sa takmer 900 miliónov hlási k nejakej forme spirituality či náboženstva a štátna kontrola je neúprosna. Nadvláda štátu sa prejavuje hromadným sledovaním obyvateľstva vrátane využívania technológií vylepšených umelou inteligenciou, systému sociálneho kreditu, ktorý odmeňuje a trestá správanie jednotlivca, a násilných zákrokov voči náboženským a etnickým skupinám. Ako ukazuje regionálna analýza, „Komunistická strana Číny (KS Číny) má jeden z najrozsiahlejších a najúčinnějších štátom prevádzkovaných prostriedkov na kontrolu náboženstva, aký sa v súčasnosti využíva kdekoľvek na svete“. Obzvlášť zjavné je masové zadržiavanie a násilné „prevýchovné programy“, ktoré postihujú vyše milióna väčšinou moslimských etnických Ujgurov v provincii Sin-ťiang. Hoci je v Číne približne 30 miliónov moslimov, z toho asi 13 miliónov Ujgurov, ktorí sú stúpenkami sunnitskej vetvy islamu, niektoré sunnitské moslimské štáty sa nesnažia svojich súvercov chrániť, naopak, spolupracujú skôr s čínskymi úradmi, keď deportujú naspäť Ujgurov, ktorí u nich hľadajú útočisko. Zo všetkých členských štátov OSN nazvali toto konanie Číny genocídou iba Spojené štáty a Kanada.

Aj Mjanmarsko (Barma) v sledovanom období náhle prišlo k najhoršiemu zločinu proti ľudskosti, a to ku genocíde. Pokračujúce útoky na kresťanov a hinduistov v Kačjinskom štáte sa dostali do tieňa masívneho a viac-

fázového útoku armády a iných ozbrojených skupín na väčšinou moslimské rohinské obyvateľstvo v Rakhinskom štáte. Rohingovia sú systematicky vyhánaní do susedného Bangladéša a podľa odhadov sa asi jeden milión z nich ukrýva v táboroch, kde sú vystavení chorobám, špine, sexuálnemu zneužívaniu a vraždeniu. Na rozdiel od Číny nariadil Medzinárodný súdny dvor mjanmarskej vláde, aby vykonala opatrenia na zamedzenie genocídy, pričom stále prebieha vyšetrovanie.

Okrem náboženských obmedzení, ktoré násilne zavádzajú marxistické diktatúry a vojenské režimy, spôsobuje závažné ohrozenie náboženskej slobody v Ázii aj náhly vzostup etnicko-náboženských nacionalistických hnutí. Najviditeľnejším príkladom tohto javu je zrejme India, domov takmer 1,4 miliardy väčšinového hinduistického obyvateľstva, aj keď značnú časť obyvateľstva tvoria náboženské menšiny, ku ktorým patria moslimovia a kresťania. Z dôvodu nedostatočne fungujúceho hospodárskeho sektoru a potreby získať viac hlasov vytvára vládnuca Indická ľudová strana (BJP) stále nacionalistickejšiu víziu s cieľom osloviť väčšinové obyvateľstvo v tom zmysle, že India je vo svojej podstate hinduistická. India nie je sama. Tento trend postihuje miliardy ľudí na tomto kontinente, predovšetkým v demokratických alebo polodemokratických kontextoch, ktoré podporujú vznik väčšinového náboženského nacionalizmu v Pakistane s moslimskou väčšinou, v Nepále s hinduistickou väčšinou a na Srí Lanke, v Mjanmarsku, v Thajsku a Bhutáne s budhisticou väčšinou.

Spoločný pre všetky krajiny označené červenou, no najviditeľnejší v Pakistane, je hlboký vplyv na najzraniteľnejších – ženy a dievčatá, ktoré vyznávajú „nesprávne náboženstvo“ a sú unášané, znásilňované a nútené zmeniť vieru v rámci takzvaných násilných konverzií. Ako menšiny, a teda de facto občania druhej kategórie, majú malú, ba až nulovú šancu na spravodlivosť a odškodnenie, a to napriek tomu, že sú obeťami zločinov, ktoré sú podľa zákona trestné. Týmto ženám a dievčatám sa natoľko odopierajú ich práva, že sa stávajú otrokyňami – sexuálnymi pracovníčkami a manuálnymi robotníčkami.

Závažné prípady porušovania (mapa: krajiny označené oranžovou)

Až 1,24 miliardy ľudí žije v 36 krajinách, kde náboženská sloboda nie je úplná ani ústavne zaručená. V týchto krajinách žije 16 percent všetkých ľudí na svete.

Krajiny, kde sa situácia v sledovanom období zhoršila a dostali sa do „oranžovej“ klasifikácie, sú najmä tie, kde sa prijali zákony s rozdielnym prístupom k náboženským skupinám. Ilúzie o novonájdenej slobodách v dôsledku vzbúr v severoafrických a levantských krajinách známych ako Arabská jar (v rokoch 2010 – 2012) sa rozplynuli, keď vlády začali

čoraz väčšmi uplatňovať už beztak reštriktívne zákony, aby ukázali svoju moc, ovládli dominantnú ideológiu a zvýšili tlak na náboženských lídrov. Krajiny ako Alžírsko, Tunisko alebo Turecko pôsobia ako „hybridné pseudodemokracie“, ktoré síce povoľujú volebné procesy, no prísne riadia to, kto je spôsobilý uchádzať sa o úrad, ako dlho môže v úrade zotrvať, a majú možnosť upravovať zákony o opätovnom zvolení vo svoj prospech.

Prezident Erdogan sa v sledovanom období odklonil od Ataturovho laicizmu a začal neoosmanskú zahraničnú politiku, ktorá stavia Turecko do pozície globálnej sunnitskej mocnosti. Premena Hagie Sofie v Istanbuli na mešitu je príkladom toho, že islam sa presadzuje v každom aspekte verejného života. V medzinárodnej politike Erdogan vykonal ozbrojené intervencie v Líbyi, Sýrii, severnom Iraku a vo vojne medzi Arménskom a Azerbajdžanom. Turecko sa tiež pokúša ovplyvňovať náboženskú slobodu v Albánsku, Bosne, Kosove a na Cypre.

Vo vyššie uvedených krajinách, ktoré udržiavajú normálne, či dokonca priateľské vzťahy so Západom, je v súčasnosti nebezpečnejšie byť nemoslimom než v predchádzajúcom sledovanom období. Štáty na Blízkom východe, v južnej a strednej Ázii, bývalé sovietske krajiny a susediace štáty prijali zákony s cieľom zamedziť šírenie náboženstiev, ktoré považujú za cudzie, a zakázať aj „nie tradičný islam“. Sloboda kultu je zaručená, nie však plná náboženská sloboda. V niektorých štátoch napríklad trestajú zanechanie štátneho či väčšinového nábožen-

stva – niekedy smrťou. V krajinách, kde nie je konverzia z väčšinového náboženstva zakázaná zákonom, je zakázaná prakticky v dôsledku silného spoločenského tlaku. V mnohých týchto krajinách je konverzia ľudí patriacich k štátnemu náboženstvu nelegálna. Ako dosvedčuje regionálna analýza Blízkeho východu a severnej Afriky, zákony proti rúhaniu umlčujú skupiny vyznávajúce menšinové viery, tolerancia spoločnosti voči kresťanom je naďalej nízka a, ako potvrdzujú početné incidenty v Hornom Egypte, násilie môže prepuknúť kedykoľvek.

Pozitívnu udalosťou v sledovanom období je zblíženie kresťanov s moslimami pod vedením pápeža Františka. Po jeho stretnutí s vodcom sunnitského moslimského sveta, veľkým imámom Ahmadom Al-Tajjibom z Al-Azharu, ktoré sa uskutočnilo v roku 2019, sa títo dvaja náboženský vodcovia znovu stretli v roku 2020 v Abú Zabí v Spojených arabských emirátoch (SAE), aby podpísali Deklaráciu o ľudskom bratstve. Táto pápežova návšteva v SAE bola významná aj tým, že pápež po prvýkrát slúžil svätú omšu na Arabskom polostrove. Je nádej, že návšteva pápeža Františka v Iraku v roku 2021 – jeho prvá návšteva krajiny so šitskou väčšinou – prehĺbi medzináboženský dialóg a pomôže upozorniť na zúfalú situáciu náboženských menšín v Iraku aj inde.

Pandémia COVID-19 na celom svete prevrátila naruby tradičné postupy v oblastiach, ako je zdravotná starostlivosť, správa štátu a hospodárstvo, často so závažnými dôsledkami pre ľudské práva vrátane práva

na náboženskú slobodu. Ako ukazuje Kontext ku COVID-19, v menej rozvinutých oblastiach sveta táto choroba nielenže odhalila skryté slabé stránky spoločnosti, ale zhoršila aj jestvujúce krehkosti spôsobené chudobou, korupciou a zraniteľnými štátnymi štruktúrami. Teroristické skupiny a islamistickí extrémisti, napríklad v Afrike, využili vo svoj prospech nepozornosť režimu a zvýšili počet násilných útokov, upevnili územné zisky a pribudli im noví členovia. Predchádzajúce spoločenské predsudky voči náboženským spoločnostiam viedli aj k zvýšenej diskriminácii, napríklad v Pakistane, kde moslimské charity zablokovali potravinovú a lekársku pomoc pre kresťanov a členov menšinových náboženských spoločností. Na Západe ovplyvnili núdzové opatrenia, prijaté v rámci reakcie na pandémie, slobodu zhromažďovania a náboženskú slobodu, čo vyvolalo kritiku a diskusiu.

Sledované krajiny (mapa: označené na mapách Regionálnej analýzy)

V tejto správe bola zavedená nová kategória, a to „sledované“ krajiny, v ktorých bol nedávno pozorovaný výskyt faktorov vyvolávajúcich obavy z negatívnych vplyvov na slobodu náboženstva.

Túto kategóriu najnázornejšie ilustruje nárast zločinov z nenávisťi s náboženským motívom voči ľuďom a majetku. Patrí sem vandalizmus namierený proti bohoslužobným miestam a náboženským symbolom vrátane mešít, synagóg, sôch a cintorínov, až po násilné trestné

činy proti veriaci a ich vedúcim predstaviteľom. Iniciatíva OSN na ochranu bohoslužobných miest spustená v septembri 2019 nemala vplyv na násilné demonštrácie v Latinskej Amerike, kde protivládni demonštranti napadli a zničili náboženské symboly a majetok.

V rámci „zdvorilého prenasledovania“, ako ho nazval pápež František, pozorujeme vznik nových „práv“, nových kultúrnych noriem vytvorených podľa vyvíjajúcich sa hodnôt, ktoré odkazujú náboženstvá „do tichého ústrania svedomia jednotlivca alebo ich vypovedajú do uzavretých hraníc kostolov, synagóg či mešít“. Na Západe už napríklad zákon zmysluplne nechráni právo zdravotníckych pracovníkov na výhradu vo svedomí z náboženských dôvodov v súvislosti s otázkami týkajúcimi sa potratu a eutanázie. Absolventom konkrétnych konfesijných univerzít sa čoraz viac odopiera prístup k určitým profesiám. V niekoľkých krajinách je ohrozené aj zabezpečenie práva náboženských skupín prevádzkovať školy podľa vlastného etosu. Tieto nové kultúrne normy zakotvené v legislatíve majú za následok to, že sa právo na slobodu svedomia a náboženstva u jednotlivca dostáva do hlbokého konfliktu s právnym záväzkom dodržiavať tieto zákony. Tento nesúlad má už teraz a i naďalej bude mať silný vplyv na vyše 84 percent obyvateľov sveta, ktorí sa podľa Pew Research Center hlásia k niektorému náboženstvu alebo viere.

Pápež František sa v meste Ur, rodnom mieste Abraháma, zúčastnil na medzináboženskom stretnutí počas návštevy Iraku

Fr. AmeerJajeOP©ACN

Celkové trendy v oblasti náboženskej slobody

Prenasledovanie, zločiny
z nenávisti a nábožensky
motivované násilie.

Diskriminácia, zločiny
z nenávisti a nábožensky
motivované násilie.

↑ Zlepšenie oproti roku 2018.
↓ Zhoršenie oproti roku 2018.
— Bezo zmeny oproti roku 2018.

Názov krajiny	Kategória/Trend	Kľúčový faktor prenasledovania / diskriminácie
Afganistan	↓	islamistický extrémizmus
Bangladéš	↓	autoritársky režim
Burkina Faso	↓	islamistický extrémizmus
Čad	↓	islamistický extrémizmus
Čína	↓	autoritársky režim
Konžská demokratická republika	↓	islamistický extrémizmus
Eritrea	↓	autoritársky režim
India	↓	etnicko-náboženský nacionalizmus
Irán	↓	autoritársky režim
Jemen	↓	autoritársky režim a islamistický extrémizmus
Kamerun	↓	islamistický extrémizmus
Komory	↓	autoritársky režim a islamistický extrémizmus
Líbya	↓	autoritársky režim a islamistický extrémizmus
Malajzia	↓	autoritársky režim a islamistický extrémizmus
Maldivy	↓	autoritársky režim a islamistický extrémizmus
Mali	↓	islamistický extrémizmus
Mjanmarsko	↓	autoritársky režim
Mozambik	↓	islamistický extrémizmus
Niger	↓	islamistický extrémizmus
Nigéria	↓	islamistický extrémizmus
Pakistan	↑	autoritársky režim a etnicko-náboženský nacionalizmus
Saudská Arábia	↓	autoritársky režim
Severná Kórea	↓	autoritársky režim
Somálsko	↓	islamistický extrémizmus
Srí Lanka	↓	etnicko-náboženský nacionalizmus
Turkménsko	↓	autoritársky režim
Alžírsko	↓	autoritársky režim
Azerbajdžan	↓	autoritársky režim
Bahrajn	—	autoritársky režim
Brunej	↓	autoritársky režim
Džibutsko	↓	autoritársky režim
Egypt	↑	autoritársky režim a islamistický extrémizmus
Etiópia	↓	autoritársky režim a islamistický extrémizmus
Indonézia	↑	islamistický extrémizmus
Irak	↑	islamistický extrémizmus
Jordánsko	↓	autoritársky režim a islamistický extrémizmus
Katar	—	autoritársky režim
Kazachstan	—	autoritársky režim
Kirgizsko	↓	autoritársky režim
Kuba	↑	autoritársky režim
Kuvajt	↓	autoritársky režim

Názov krajiny	Kategória/Trend	Kľúčový faktor prenasledovania / diskriminácie
Laos	—	autoritársky režim
Madagaskar	↓	islamistický extrémizmus
Maurícius	↓	islamistický extrémizmus
Mauritánia	↓	islamistický extrémizmus
Maroko	↑	autoritársky režim
Nepál	↓	etnicko-náboženský nacionalizmus
Nikaragua	↓	autoritársky režim
Omán	↓	autoritársky režim
Palestína a pásma Gazy	↑	autoritársky režim
Singapur	↓	autoritársky režim
Spojené arabské emiráty	↓	autoritársky režim
Sudán	↑	autoritársky režim
Sýria	↑	islamistický extrémizmus
Tadžikistan	↓	autoritársky režim
Tanzánia	↓	autoritársky režim a islamistický extrémizmus
Thajsko	↓	autoritársky režim
Tunisko	↓	autoritársky režim
Turecko	↓	autoritársky režim
Uzbekistan	↑	autoritársky režim
Venezuela	↓	autoritársky režim
Vietnam	↓	autoritársky režim

„Sledované“ krajiny: Krajiny, kde bol nedávno pozorovaný výskyt znepokojivých faktorov, ktoré majú potenciál spôsobiť zásadné zrušenie náboženskej slobody. Ide napríklad o právne opatrenia proti niektorým aspektom náboženskej slobody, rastúci počet prípadov zločinov z nenávisti a príležitostné nábožensky motivované násilie.

AFRIKA	LATINSKÁ AMERIKA A KARIBSKÁ OBLASŤ	BLÍZKY VÝCHOD A SEVERNÁ AFRIKA
Stredoafrická republika		Izrael
Gambia	Čile	Libanon
Guinea Konakry	Guatemala	KRAJINY OBSE
Pobrežie Slonoviny	Haiti	Bielorusko
Keňa	Honduras	Rusko
Libéria	Mexiko	Ukrajina
Rwanda	PEVNINSKÁ ÁZIA	
Južná Afrika	Bhután	
Južný Sudán	Kambodža	
Togo	OCEÁNSKA ÁZIA	
Uganda	Filipíny	

Všetky ostatné krajiny sú neklasifikované

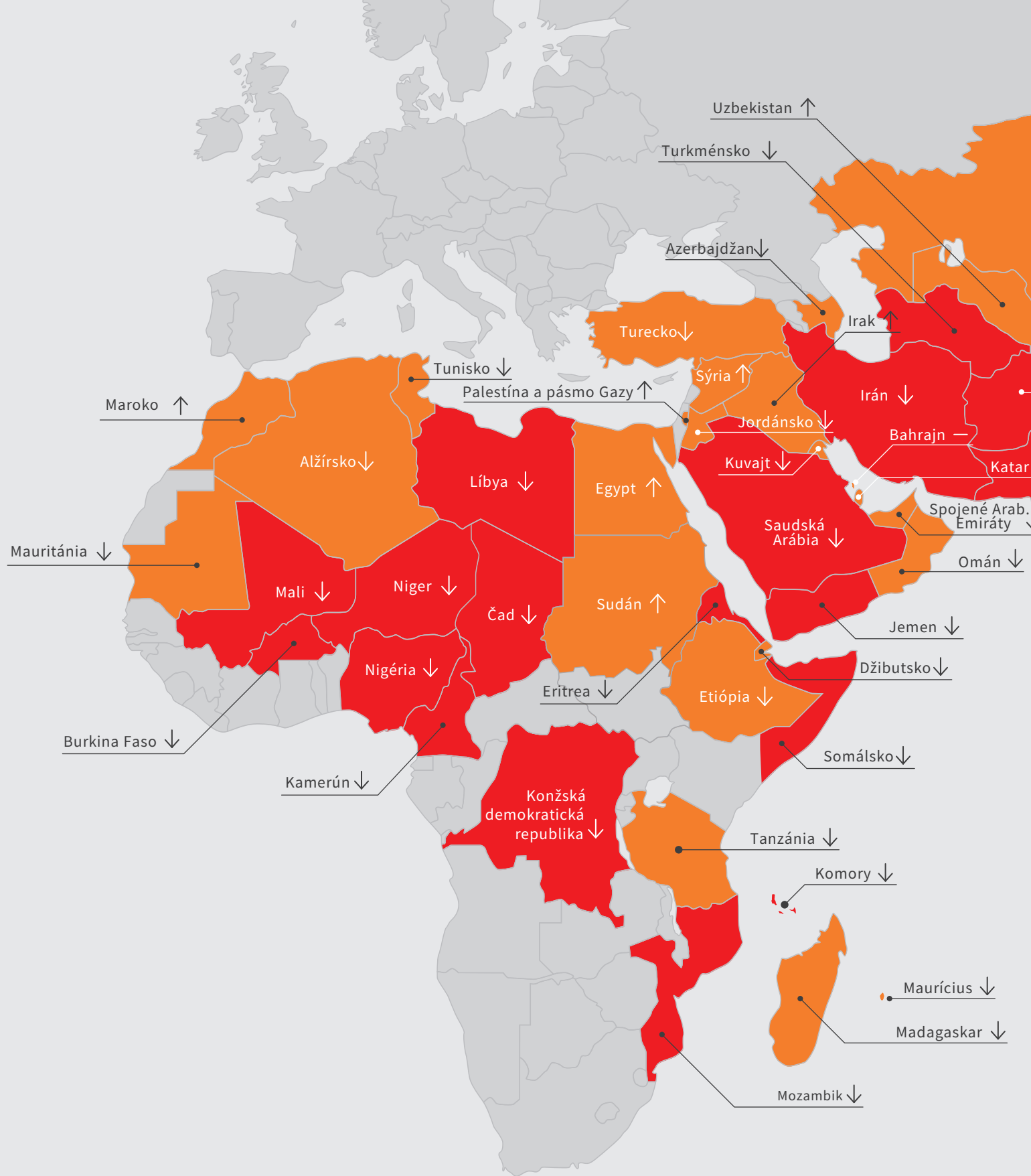
VYSVETLIVKY

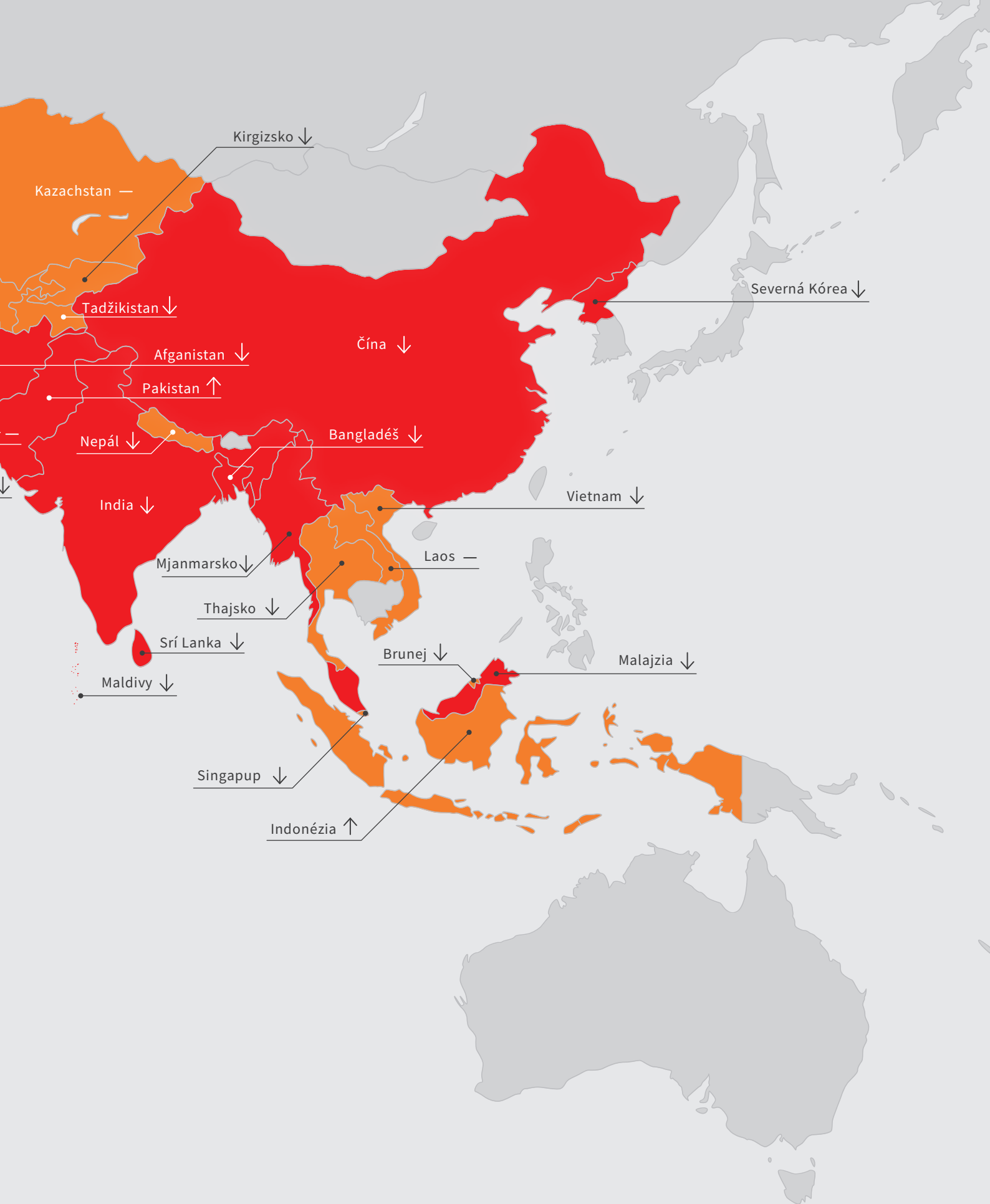
Skúmané obdobie: august 2018 až november 2020 vrátane. Správy k jednotlivým krajinám je možné prečítať si na stránke www.religion-freedom-report.org. Redakčná rada a regionálni redaktori brali pri hodnotení miery útlaku náboženských skupín do úvahy faktory popísané v časti Metodika a definície. ACN uznáva, že z kvalitatívnej povahy kategorizácie nevyhnutne vyplýva určitý subjektívny prvok, ktorý takáto analýza obsahuje.

Krajiny, kde sa značne porušuje náboženská sloboda

	Prenasledovanie, zločiny z nenávisťi a nábožensky motivované násilie.
	Diskriminácia, zločiny z nenávisťi a nábožensky motivované násilie.
↑	Zlepšenie oproti roku 2018.
↓	Zhoršenie oproti roku 2018.
—	Bezo zmeny oproti roku 2018.

Pomoc
trpiacej Cirkvi
ACN SLOVENSKO

Pomoc
trpiacej Cirkvi
ACN SLOVENSKO

SPRÁVA O STAVE NÁBOŽENSKEJ SLOBODY VO SVETE

2021

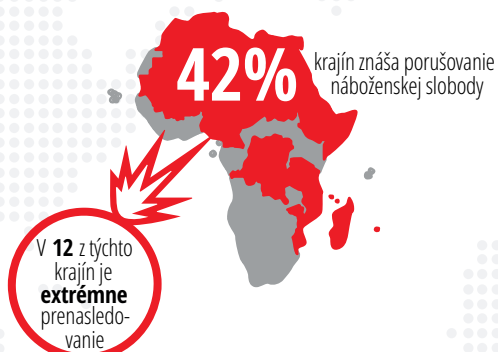
Náboženská sloboda v 196 krajinách sveta

Náboženská sloboda sa porušuje
v **62 krajinách** (31.6%)

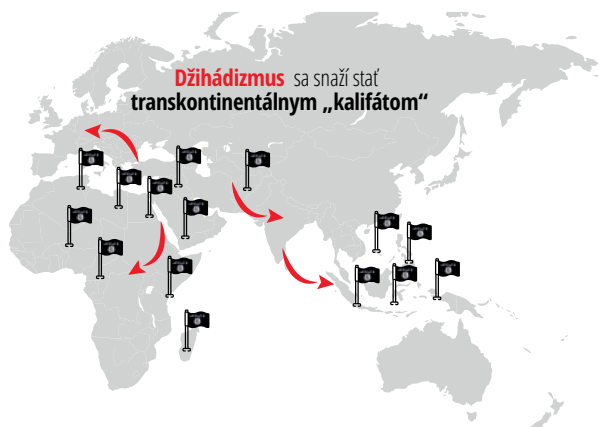

Každá 3. krajina na svete znáša porušovanie náboženskej slobody

Porušuje sa v 23 z 54 afrických krajín

Od polovice roka 2018 boli v **30 countries** zabití ľudia v dôsledku náboženskej nenávisti

67% svetovej populácie
- **5.2 miliardy** - žije v krajinách, * kde sa vyskytujú závažné porušenia náboženskej slobody

* V mnohých z nich sú terčom najmä náboženské menšiny

Kto porušuje porušuje náboženskú slobodu?*

Autoritárske režimy

43 krajín

2.9 miliardy obyvateľov

Islamistickí extrémisti

26 krajín

1.2 miliardy obyvateľov

Etnicko-náboženský nacionalizmus

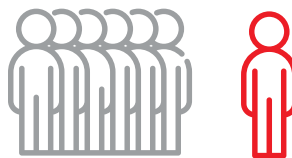
4 krajín

1.6 miliardy obyvateľov

* Niektoré z týchto krajín sú vo viac ako jednej skupine

Zmena či zrieknutie sa vlastného náboženstva môže mať závažné právne, prípadne sociálne dôsledky v

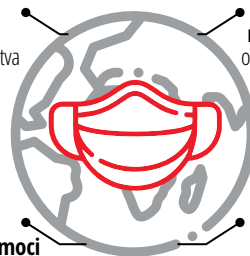
21% v **42** krajinách

Vplyv COVID-19 na náboženskú slobodu

neprimerané obmedzenie praktizovania náboženstva a bohoslužieb

stigmatizácia náboženských skupín obvinených zo šírenia vírusu

odopretie humanitárnej pomoci náboženským menšinám

rozmach džihádizmu v oblastiach mimo vládnej kontroly a nábor cez internet

Postavme sa za NÁBOŽENSKÚ SLOBODU

Kompletná správa na

www.acninternational.org/religiousfreedomreport

